

Beschikking van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

op de op 12 juni 2019 door ons ontvangen aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming van MSD BV voor de verplaatsing van een roekenkolonie, uit te voeren aan het Veersemeer 4, 5347 IN te Oss, in de gemeente Oss.

INHOUDSOPGAVE

PROCEDURELE ASPECTEN	4
TOETSING EN OVERWEGINGEN.....	5
1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming.....	5
1.1 <i>Beschermingsregimes</i>	5
1.2 <i>Interim omgevingsverordening Noord-Brabant</i>	5
2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep	5
2.1 <i>Aangevraagde activiteiten</i>	5
2.2 <i>Mogelijke effecten</i>	6
2.3 <i>Alternatievenafweging</i>	6
2.4 <i>Belang van de aanvraag</i>	6
2.5 <i>Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding</i>	7
2.6 <i>Interactie met andere gebiedsontwikkeling</i>	8
3. Conclusie	8
BIJLAGE 1. VOORSCHRIFTEN	9
BIJLAGE 2. LOCATIE ACTIVITEIT	10
BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START WERKZAAMHEDEN	12

BESLUIT

1 Onderwerp

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben op 12 juni 2019 van MSD BV een aanvraag ontvangen voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft een verzoek tot ontheffing voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg van het verplaatsen van een roekenkolonie, uit te voeren aan het Veersemeer 4, 5347 IN te Oss, in de gemeente Oss.

2 Besluit

Gelet op de bepalingen van de Wet natuurbescherming besluiten wij:

- I. aan MSD BV, Veersemeer 4, 5347 IN te Oss, ontheffing te verlenen, op grond van artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.1, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor het opzettelijk wegnemen van hun nesten en het opzettelijk verstoren van de:
 - **roek** (*Corvus frugeligus*);dat dit besluit direct in werking treedt voor de periode tot en met 15 augustus 2024, met de in bijlage 1 genoemde voorschriften, voor het verplaatsen van een roekenkolonie, aan het Veersemeer 4, 5347 IN te Oss, in de gemeente Oss;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten, in de aanvraag en het activiteitenplan, voor zover deze betrekking heeft op de soort, en bijlagen 1 en 2, deel uitmaken van het besluit.

Bijlage 1: voorschriften

Bijlage 2: locatie van het initiatief

Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

's-Hertogenbosch, 29 mei 2020

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,



De heer J. Reijnen
Teammanager Omgevingsdienst Brabant Noord

PROCEDURELE ASPECTEN

1 Aanvraag

Op 2 juni 2019 hebben wij van MSD BV een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 22 oktober, 19 december 2019 en 18 mei 2020 aangevuld. Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten opgenomen in de aanvraag en bijlage 2. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/098658.

2 Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Indien aan de orde betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

3 Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

4 Ontvankelijkheid

Ten aanzien van de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing ingevolge de Wnb is vereist, hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

5 Overige regelgeving

Bij de beoordeling van onderhavige aanvraag zijn andere aspecten, dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving, niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan derhalve aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

TOETSING EN OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 2.6.1 van de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

De aangevraagde activiteiten betreffen het kappen van nestbomen van de roek met als doel de daar aanwezige roekennesten te verwijderen en te roeken te bewegen een alternatieve nestlocatie te zoeken. De pal naast en rond de bedrijfslocatie van MSD aanwezige roeken dreigen de onderzoeken naar medicijnen, en de hygiënische productie en opslag ervan, te belemmeren. De roeken kunnen ziektes overdragen door de in hun uitwerpselen aanwezige micro-organismen. Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.

2.2 Mogelijke effecten

Op de initiatieflocatie bevindt zich een roekenkolonie. In 2018 zijn in totaal 81 door roeken bewoonde nesten aangetroffen. Bij de jaarlijkse roekentelling in 2019, uitgevoerd door de provincie Noord-Brabant, zijn er 68 nesten geteld. Deze nesten zijn jaarrond beschermd. Door het kappen van de 14 nestbomen (Italiaanse populieren) wordt deze beschermde nestlocatie vernield. Omdat de bomen ook als rustplaats worden gebruikt brengt het kappen ervan zodanige verstoring van de roeken met zich mee dat niet kan worden uitgesloten dat dit gevolgen heeft voor de staat van instandhouding van de soort als broedvogel. De kap van de nestbomen brengt daarom een overtreding met zich mee van de bepalingen zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, alsook mogelijk het vierde lid, van de Wnb.

De landelijke staat van instandhouding van de roek als broedvogel wordt beoordeeld als 'matig ongunstig'¹. In de provincie Noord-Brabant toont de trend van de roek als broedvogel over de afgelopen 10 jaar een significante afname van meer dan 5% jaarlijks.

2.3 Alternatievenafweging

MSD heeft de afgelopen jaren vergeefs getracht het roekenprobleem beheersbaar te maken door het afschermen van gebouwdelen en extra schoonmaak van de buitenruimte. MSD ziet nu geen andere mogelijkheid dan een brongerichte aanpak. Het doden van de roeken daarbij is een ongewenste oplossing, zeker gezien de matig ongunstige staat van instandhouding van deze soort als broedvogel. Het verwijderen en verplaatsen van de nesten uit de kolonie zal geen resultaat opleveren, omdat de vogels opnieuw terugkeren naar de oude koloniebomen vanwege hun honkvastheid. Daarom resteert er één maatregel en dat is het kappen van de nestbomen, zodat de roeken zullen moeten uitwijken naar naburige houtopstanden, zoals de aanwezige populierenrijen in de directe omgeving. Ten aanzien van de planning wordt optimaal rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de roek, te weten de broedperiode en de winterperiode. De nestbomen zullen daarom worden verwijderd in de periode vanaf 15 augustus tot eind september. Daarmee wordt voorkomen dat broedende vogels worden verstoord en in gebruik zijnde winterslaapplaatsen worden vernietigd.

Gezien het bovenstaande is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven mogelijk zijn die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.4 Belang van de aanvraag

De ontheffing is gevraagd op grond van het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, van de Wnb.

De op het terrein van MSD aanwezige roeken veroorzaken een gezondheidsrisico door de in hun uitwerpselen aanwezige ziekteverwekkers. Deze kunnen een nadelige impact hebben op de kwaliteit en zuiverheid van de farmaceutische producten, en dus indirect op de patiënten die deze middelen gebruiken. MSD heeft als farmaciebedrijf een groot belang bij een schone en veilige werkomgeving. Dit is van belang voor het productieproces en voor de onderzoeken naar medicijnen, wat gebonden is aan strikte hygiënenormen. De aanwezigheid van een roekenkolonie staat hier haaks op. De roeken kunnen ziektes overdragen doordat ze diverse soorten ziekteverwekkende micro-organismen met zich meedragen. Deze ziekteverwekkers kunnen worden overgedragen via de verspreiding van stofdeeltjes uit de bevuilde nesten en uit de uitwerpselen van de roeken. Het risico bestaat dat deze vervuiling mee de gebouwen in wordt gedragen en via de medewerkers wordt meegenomen naar de clean room-omgeving.

¹ <https://www.sovon.nl/nl/soort/15630>

Omdat de productiegebouwen zeer dicht op de bomen met roeken staan kan tevens vervuiling in de luchtbehandelingsinstallaties terechtkomen. Deze vervuiling kan via de aanzuigroosters in de filters terecht komen en gevolgen hebben voor de luchtkwaliteit in de gebouwen met een hooggekwalificeerde clean room-omgeving.

Gelet op de noodzaak van stikte hygiënenormen voor een farmaciebedrijf, en de risico's die onzuivere medicijnen voor patiënten met zich meebrengen, zijn wij van oordeel dat het belang van de volksgezondheid voldoende onderbouwd is om de ontheffing te kunnen verlenen.

2.5 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding

Om te waarborgen dat de kap van de nestbomen niet ten koste gaat van de staat van instandhouding van de roek als broedvogel, is allereerst gezocht naar vergelijkbare alternatieve broedlocaties in de directe omgeving. Het gaat daarbij om populieren die nog niet bezet zijn door roeken. Vogels van de nabijgelegen deelkolonie in Haren (die behoren tot dezelfde metapopulatie als de kolonie bij MSD) broeden ook in populieren. Het is bekend dat paartjes van een metakolonie van deelkolonie kunnen wisselen². Daarom kan worden verwacht dat de roeken van de kolonie bij MSD deze alternatieve broedlocaties zullen verkiezen. Een extra aanwijzing die deze verwachting onderbouwt is het feit dat de populatie van MSD zich destijds verplaatste vanuit de gekapte Canadese populieren langs de N329 naar de populieren op het terrein van MSD. Het verplaatsen van de roekennesten is bij andere projecten in de provincie Noord-Brabant niet effectief gebleken; de roeken kiezen zelf een nieuwe locatie in de nabijheid en hoeven hierin niet te worden gestuurd.

Uit veldonderzoek is gebleken dat er in de directe omgeving van MSD meerdere alternatieve broedlocaties aanwezig zijn, in het bijzonder een drietal populierenopstanden, in het activiteitenplan 'A-locaties' genoemd. Deze zijn te vinden als een populierenbos in de bocht van de Nieuwe Spaanse Steeg plus een kleiner populierenbos pal ten zuiden daarvan. Ten slot is er een derde locatie langs de Tussenrijtstraat, bestaande uit 20 vitale Canadese populieren.

Daarnaast zijn er ook alternatieve 'B-locaties' aanwezig van andere boomsoorten, zoals iep, zomereik, en gewone es. Dat de roeken hiervan gebruik maken ligt iets minder voor de hand, gelet op de gebleken voorkeur voor populieren, maar het betreft wel bomen die roeken ook gebruiken als nestboom.

Als lange-termijnmaatregel wordt voorzien in het planten van 20 Canadapopulieren met plantmaat 18-20 cm en hoogte 5-6 meter. Dit nieuwe broedgebied wordt buiten de invloedsfeer van de geplande windturbines en binnen het leefgebied van de roeken gerealiseerd aan de Spaanderstraat te Oss, zoals weergegeven in figuur 2 en 3. Deze maatregel is voorbereid in afstemming met de gemeente Oss. De aanplant vindt plaats in het plantseizoen 2020/21.

Het kappen van 14 nestbomen zal geen gevolgen hebben voor het foerageergebied van de roeken, het omliggende gebied blijft voldoende foerageermogelijkheid bieden.

Door de aanwezigheid van alternatieve populierenopstanden in de nabijheid van de te verwijderen kolonie wordt voldaan aan het vereiste uit het kennisdocument dat er voldoende nestgelegenheid in stand moet worden gehouden. Door de voorgestelde mitigerende maatregelen, de aanwezigheid van voldoende alternatieve nestlocaties en de ongewijzigde foerageermogelijkheden in de omgeving komt de gunstige staat van instandhouding van de roek niet in het geding door de voorgenomen kap van de nestbomen op het terrein van MSD.

² Kennisdocument Roek, BIJ12

2.6 Interactie met andere gebiedsontwikkeling

Ten noorden van MSD is Windpark Elzenburg-De Geer gepland. Een van de aangedragen alternatieve roekenlocaties (Tussenrijtstraat) ligt op ca 400 meter van een geplande windturbine. Er zijn echter meerdere voorbeelden van (omvangrijke) roekenkolonies in de nabijheid van windparken, zonder dat dit tot problemen voor de roeken leidt. Roeken worden zelden als aanvaringsslachtoffer van windturbines vastgesteld³. Een van de turbines is gepland op 250 meter afstand van de huidige locatie op het terrein van MSD. Mochten de roeken kiezen voor de bomen aan de Tussenrijtstraat, dan levert dit, door de grotere afstand tot de dichtstbijzijnde windturbine, een lager risico voor de roeken op dan wanneer de kolonie van MSD op de huidige locatie zou blijven. De roekenverplaatsing levert dan ook geen conflicterende situatie op tussen beide voorgenomen ontwikkelingen.

3. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij de gevraagde ontheffing. De ontheffing wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

³ Hötter, H., Thomsen, K.-M. & H. Jeromin (2006): Impacts on biodiversity of exploitation of renewable energy sources. NABU, Bergenhusen.

BIJLAGE 1. VOORSCHRIFTEN

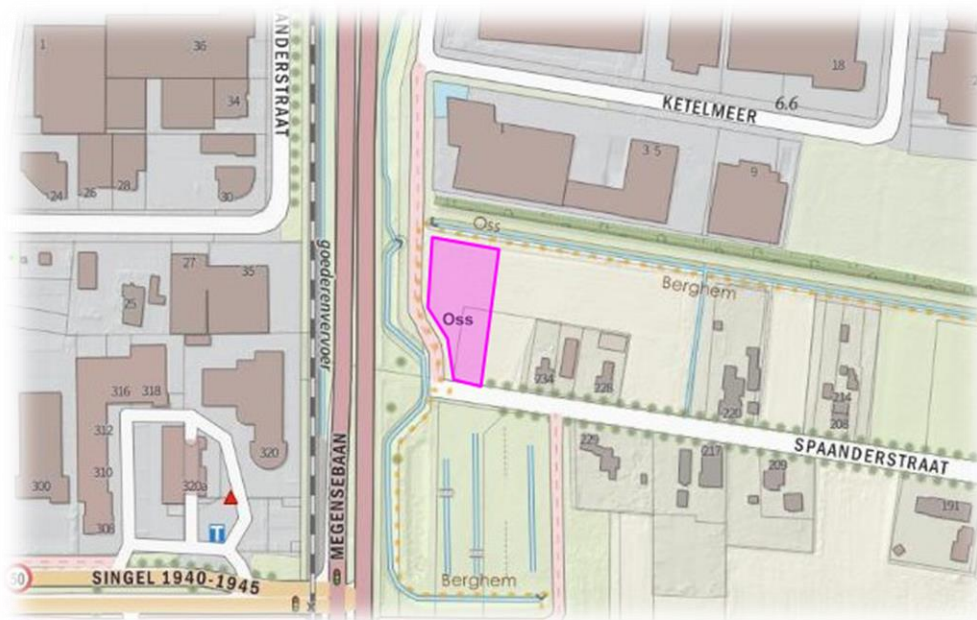
Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, maar uiterlijk 2 weken voor aanvang van de werkzaamheden, het als bijlage 3 bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en op te sturen naar info@odbn.nl.
2. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de mitigerende maatregelen uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan d.d. 15 mei 2020.
3. De ontheffinghouder dient onmiddellijk met ons contact op te nemen via info@odbn.nl indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere werkzaamheden als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. Alle voorgenomen activiteiten en mitigerende maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.

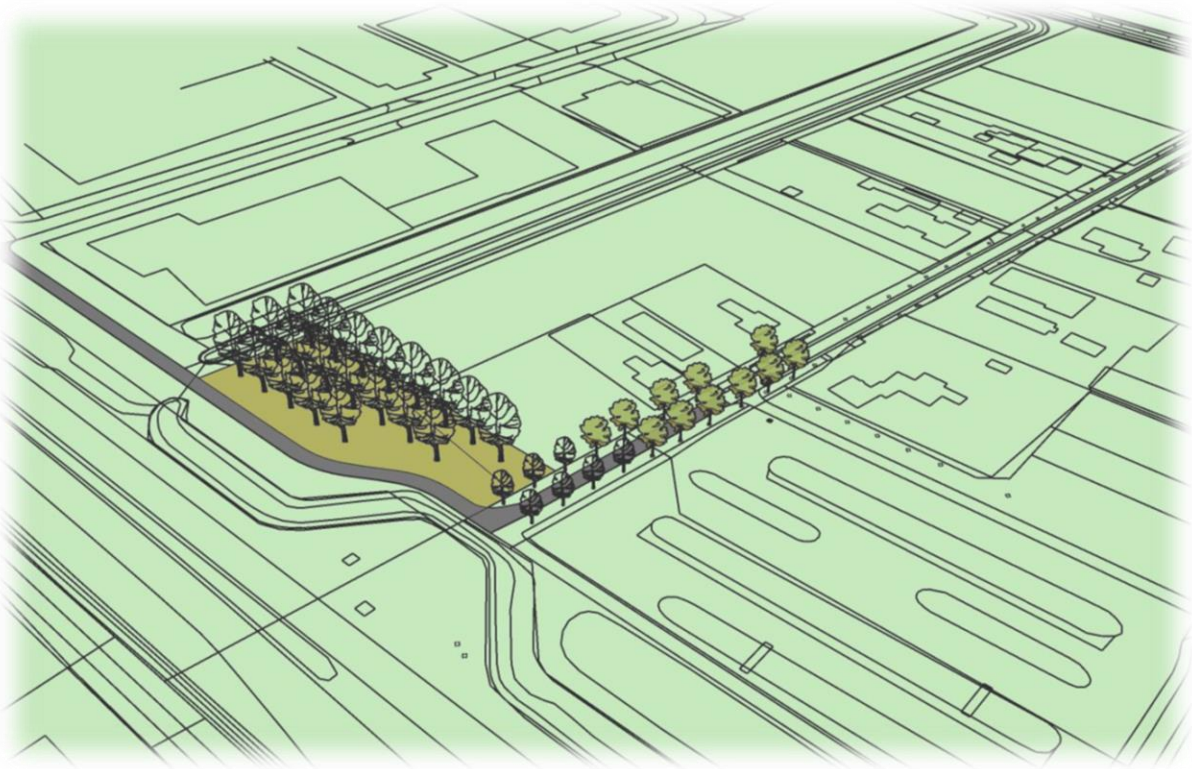
BIJLAGE 2. LOCATIE ACTIVITEITEN



Figuur 1. Locatie van te verwijderen roekenkolonie aan het Veersemeer 4 te Oss. De activiteiten vinden plaats binnen het omliggende gebied.



Figuur 2. Ligging compensatielocatie aan de Spaanderstraat te Oss.



Figuur 3. Inrichtingsplan voor het nieuw broedgebied Spaanderstraat te Oss, in vogelvlucht.

BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START WERKZAAMHEDEN

Meldingsformulier start werkzaamheden Ontheffing Wet natuurbescherming ex artikel 3.3, eerste lid.		
<u>Gegevens</u>		
Aanvraagnummer	Z/098658	
Naam initiatief	Verplaatsing roekenkolonie	
Ontheffingsperiode	Datum besluit tot en met 15 augustus 2024	
Ontheffinghouder	MSD BV	
Naam aanvrager	Mevrouw N. Damen	
Adres	Postbus 20	
PC-Woonplaats	5340 BH OSS	
<u>Gegevens werkzaamheden</u>		
Contactpersoon uitvoering werkzaamheden		
Telefoonnummer (vast)		
Telefoonnummer (mobiel)		
Locatie(s) werkzaamheden		
Datum gereedkomen compensatiemaatregelen		
Datum start werkzaamheden		
Overzicht planning werkzaamheden		
<i>Dit formulier dient zodra de aanvang van de werkzaamheden bekend is, uiterlijk 2 weken van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord</i>		
Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl	

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, MSD BV, Veersemeer 4, 5347 IN te Oss, verplaatsing roekenkolonie, Z/098658

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 29 mei 2020 een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben verleend (kenmerk: Z/098658-175261) aan MSD BV voor het verplaatsen van een roekenkolonie, voor de locatie Veersemeer 4, 5347 IN Oss, in de gemeente Oss. De ontheffing is geldig voor de periode tot en met 15 augustus 2024.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 30 mei 2020 tot en met 10 juli 2020 6 weken **ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (0485) 729 189. Voor inzage in de bijbehorende stukken dient een afspraak gemaakt te worden. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of te vinden op de website www.brabant.nl/loket/vergunningen-meldingen-en-ontheffingen.

Bezwaar

Belanghebbenden kunnen tot en met 10 juli 2020 ten aanzien van deze beschikking schriftelijk bezwaar in dienen. Het bezwaarschrift moet zijn voorzien van een handtekening, de naam en adres van de indiener, de dagtekening, ons kenmerk van het besluit, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is en de gronden van het bezwaar.

Het bezwaarschrift moet worden gericht aan het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, t.a.v. het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch. Wij verzoeken u om op de linkerbovenhoek van de envelop het woord 'bezwaarschrift' te vermelden.

Het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie is bereikbaar op telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 16 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl. Wij wijzen u erop, dat het op dit moment nog niet mogelijk is om bezwaarschriften per e-mail in te dienen, omdat dan de wettelijk voorgeschreven handtekening op het bezwaarschrift ontbreekt.

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al wordt een bezwaarschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een *voorlopige voorziening* te vragen bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant, Postbus 90125, 5200 MA te 's-Hertogenbosch.

Een voorlopige voorziening is het nemen van een tijdelijke maatregel, bijvoorbeeld het schorsen van het besluit gedurende de tijd die nodig is om het bezwaar te behandelen. Voorwaarde om een dergelijke voorlopige voorziening te kunnen vragen is dat er sprake is van een spoedeisend belang. Voor het vragen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. De Rechtbank Oost-Brabant is bereikbaar op telefoonnummer (073) 620 2020.

Aan deze procedure is het kenmerk Z/098658 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, mei 2020